

## Vyjádření

PAP na rigorózní práci Mgr. Barbory Stoklasové na téma „Právní aspekty zbraní hromadného ničení“

Rigorózní práce je věnována stále aktuální problematice. Práce je členěna na úvod, pět částí a závěr. Rigorózní práce má celkový rozsah 140 stran. Cílem práce, je podle slov autorky vytvoření přehledu základních zbraní hromadného ničení, posouzení jejich statusu a bojového nasazení na základě zvyklostí či mezinárodních úmluv, a dále kritické zhodnocení nejnovější právní úpravy nakládání se zbraněmi hromadného ničení, její efektivity a možností dalšího vývoje (str. 8).

Práce vyjadřuje snahu autorky o komplexní pohled na problematiku zbraní hromadného ničení z hlediska mezinárodního práva. Danou problematiku zkoumá autorka zejména z hlediska práva ozbrojených konfliktů (mezinárodního humanitárního práva), ale i z hlediska práva odzbrojení a omezení zbrojení. Práce je koncipována z hlediska historického vývoje jednotlivých zbraní hromadného ničení a v tomto směru mezinárodněprávní úpravy zákazu jejich použití, případně jejich zákazu částečného či úplného.

V první kapitole po úvodu vymezuje pojem zbraní hromadného ničení (str. 10). V této souvislosti by se uchazečka mohla vyjádřit zda znakem zbraní hromadného ničení jsou i nerozlišující účinky. V této kapitole charakterizuje jednotlivé zbraně hromadného ničení, zbraně chemické, biologické a jaderné a radiologické zbraně. Vymezuje zde normy mezinárodního práva, které se týkají zákazu jejich použití – práva ozbrojených konfliktů. Pouze stručně se na str. 14 zmiňuje o tom, že od práva ozbrojených konfliktů je třeba odlišovat právo odzbrojení. Otázky vztahu těchto souborů právních norem by měla autorka vysvětlit při ústní obhajobě. V kapitole se zabývá také prameny právní úpravy ve zkoumané oblasti obyčejovým a smluvním právem. V tomto směru by měla vysvětlit co má na mysli zvyklostmi zmíněnými v cílech své práce na str. 8. V kapitole také vymezuje zakázané bojové prostředky a zakázané způsoby vedení ozbrojených konfliktů.

Následuje kapitola o chemických zbraních, kde autorka podrobně popisuje historický vývoj a právní úpravu zákazu použití těchto zbraní. Je otázkou zda je koncepční zařadit v jednom souvislém textu vojenské příručky (např. Lieberův kodex 1863) a mezinárodní smlouvy a další dokumenty (str. 25 a násl). V textu se tak ztrácejí některé úvahy jako je vysvětlení klauzule si omnes a otázka pravidel které by měly platit erga omnes (str. 29). Pokud jde o Ženevský protokol z roku 1925, by měla autorka vysvětlit jak je to s výhradami, na str. 37 se autorka zmiňuje o možnostech využít různých výhrad. Rozborem historického

vývoje, včetně právních aspektů se autorka dostává až k Úmluvě o zákazu chemických zbraní z roku 1993, kterou podrobně popisuje. Autorka však nezaznamenává že daná Úmluva vedle zákazu použití chemických zbraní je zejména odzbrojovací smlouvou. Úmluva tak představuje komplexní úpravu zákazu chemických zbraní a řadíme ji mezi tzv. smíšené instrumenty. Podobně jako u chemických zbraní je v následující kapitole pojata otázka biologických zbraní. Je zřejmé, že i zde se autorka podrobně seznámila s faktickými údaji, které se týkají těchto zbraní včetně historické vývoje přístupu států k těmto zbraním. Zabývá se zde zejména otázkami zákazu použití těchto zbraní. Vývoj zde popisuje k uzavření Úmluvy o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob biologických zbraní z roku 1972 a zaznamenává i následující vývoj. Rovněž otázka jaderných a radiologických zbraní v následující kapitole je pojata z hlediska historického vývoje, který se týká vývoje těchto zbraní a právní úpravou, která v souvislosti s těmito zbraněmi vznikla. Zmiňuje zde úlohu Mezinárodní agentury pro atomovou energii a dále smlouvy, které byly uzavřeny pro úpravu regulace s těmito zbraněmi. Na rozdíl od chemických a biologických zbraní se nejedná o smlouvy zakazující jejich použití, ale o smlouvy omezující jaderné zbrojení (zákaz zkoušek, nešíření jaderných zbraní vytváření bezjaderných pásem, omezujících jejich počty apod.), včetně smluv, které snižují jejich počty. Kapitola obsahuje i zmínku o Smlouvě o úplném zákazu jaderných zbraní z roku 2017 a posudek Mezinárodního soudního dvora týkající se hrozby a použití jaderných zbraní z roku 1996. Další kapitola je zaměřena na problematiku terorismu a zbraní hromadného ničení, následuje závěr.

Pokud jde o hodnocení, je zřejmé, že se uchazečka s problematikou podrobně seznámila. Rigorózní práce obsahuje rozsáhlé faktické údaje i rozbor právních a dalších dokumentů. Práce je koncipována zejména na základě historického vývoje u jednotlivých zbraní. Práce obsahuje komplexní pohled na danou problematiku. Práce obsahuje možná až nadbytečný rozsah faktografických údajů. Postrádám zde však vymezení a odlišení pravidel práva ozbrojených konfliktů a práva odzbrojení a omezení zbrojení. Tato pravidla v práci splývají. Přes určité výhrady však práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce.

Pokud jde o literaturu, použila díla českých i zahraničních autorů, které se vztahují k dané problematice a dokumenty. Dokladem práce autorky s literaturou a dokumenty je na 292 poznámek pod čarou.

Rigorózní práce splňuje požadavky kladené na tyto práce a **doporučuji** k ústní obhajobě. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se uchazečka zaměřila na výše zmíněné otázky a připomínky.

V Praze dne 12. 10. 2018

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.

